

कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता

कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग, नेपाली शिक्षा
विभागअन्तर्गत चौथो सत्रको पाठ्यांश (नेपा. शि. ५४४) को
प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

पुजा दाहाल

१६ / ०७७

नेपाली शिक्षा विभाग
शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर, काठमाडौँ

२०७७

पुजा दाहाल

कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग, नेपाली शिक्षा
विभागअन्तर्गत चौथो सत्रको पाठ्यांश (नेपा. शि. ५४४) को
प्रयोजनका लागि प्रस्तुत
शोधपत्र

पुजा दाहाल

परीक्षा क्रमांक : ७३२८२६९/०७६

त्रि.वि. दर्ता क्रमांक : ९-२-०५०४-००८८-२०१३

नेपाली शिक्षा विभाग
शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर, काठमाडौँ
२०७७

पेस गरेको मिति : २०७७/६/४

Sept. 20, 2020

मौखिक परीक्षा मिति : २०७७/६/२१

Oct. 7, 2020

© २०७७

पुजा दाहाल
सर्वाधिकार शोधार्थीमा

समुद्घोषण

यो शोध प्रतिवेदनभित्रका सामग्रीहरू सन्दर्भ नदिई कहीँ कतैबाट साभार गरिएको
छैन । यसका कुनै पनि अंश अन्य प्रयोजनका लागि उपयोग र प्रकाशनमा आएका छैनन् ।
तसर्थ यो शोध प्रतिवेदन नितान्त मौलिक भएको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

.....
पुजा दाहाल
(शोधार्थी)

मिति : २०७७/०६/०४

शोधनिर्देशकको सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभागअन्तर्गत नेपाली शिक्षा विभाग स्नातकोत्तर चौथो सत्रको नेपा. शि. ५४४ को पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता शीर्षकको यो शोधपत्र पुजा दाहालले मेरो निर्देशनमा अत्यन्त मेहनत र परिश्रमपूर्वक तयार पार्नुभएको प्रस्तुत सोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
उप-प्रा. शिव प्रसाद तिमल्सेना

(शोध निर्देशक)

मिति : २०७७/०६/०४

Sept. 20, 2020

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग, नेपाली शिक्षा विभाग,
स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रको नेपा.शि. ५४४ को पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत शोधार्थी
पुजा दाहालद्वारा तयार गरिएको कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग
क्षमता शीर्षकको शोधपत्र नेपाली विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उपयुक्त ठहरिएकाले
स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोध मूल्याङ्कन समिति

१.	डा. केशव भुसाल (विभागीय प्रमुख) .....
२.	प्रा.डा. रामचन्द्र लम्साल (शोधविशेषज्ञ) .....
३.	उपप्रा. शिव प्रसाद तिमल्सेना (शोधनिर्देशक) .....

मिति : २०७७/०६/२१

Oct. 7, 2020

कृतज्ञताज्ञापन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग, नेपाली शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सत्र (नेपा. शि. ५४४) पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत शोधपत्र तयार गरिएको हो । भापा जिल्लाका कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग शीर्षकमा मैले आदरणीय गुरु शिव प्रसाद तिमल्सेना ज्यूको कुशल निर्देशनमा तयार पारेकी छु । आफ्नो व्यस्त समयमा महत्वपूर्ण समय दिएर शोधपत्रको शीर्षक चयन, शोधपत्र लेखन र शोधपत्रको अन्तिम स्वरूप दिने समयसम्म आवश्यक प्रेरणा, सुझाव, सहयोग र कुशल निर्देशन प्रदान गर्नुभएकोमा वहाँप्रति हार्दिक कृतज्ञ छु ।

शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा शोधार्थको शीर्षक छनोटदेखि अन्त्यसम्म महत्वपूर्ण समय, सुझाव र प्रेरणा दिनुहुने विभागीय प्रमुख आदरणीय गुरु डा. केशव भुसालप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । साथै शोधकार्यका लागि आवश्यक सल्लाह प्रदान गर्नुहुने नेपाली भाषा शिक्षा विभागका गुरुहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहान्छु ।

शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा सामग्री सङ्कलनका लागि सहयोग गर्ने भापा जिल्लाका विभिन्न सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहान्छु । त्यस्तै आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराई बहुमूल्य सहयोग गर्नुहुने मेरा आत्मीय मित्रहरूलाई पनि विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छु । यस शोधपत्र तयारीका क्रममा विद्वत्‌वृत्ति प्रदान गरी सहयोग गर्नुहुने विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, सानोठिमी, भक्तपुरलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । (MRS-76/77-Edu-22)

अन्त्यमा प्रस्तुत शोधपत्रलाई छिटो, छरितो रूपमा टड्कन गरिदिने भाइ पुकार दाहाललाई विशेष धन्यवाद दिई प्रस्तुत शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि नेपाली भाषा शिक्षा विभागको शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति समक्ष पेश गर्दछु ।

शोधार्थी
पुजा दाहाल
नेपाली शिक्षा विभाग
त्रिवि. कीर्तिपुर

शोधसार

प्रस्तुत शोधको शीर्षक कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता रहेको छ । प्रस्तुत शोधपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शि. ५४४ को आवश्यकता परिपूर्तिका लागि तयार पारिएको हो । यस शोधपत्रको उद्देश्यहरू भाषा जिल्लाका कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता पत्ता लगाउनु, विद्यालय प्रकृति र लैड्गिकताका आधारमा उक्त जिल्लाका कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता पत्ता लगाउनु रहेका छन् ।

प्रस्तुत अध्ययन कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोगमा आधारित भएकाले शैक्षिक सत्र २०७६ सालमा भाषा जिल्लाका कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई जनसङ्ख्याको रूपमा लिइएको छ । अध्ययनमा भाषा जिल्लाका सम्पूर्ण विद्यार्थीलाई लिन सम्भव नभएकाले प्रतिनिधि नमुनाको रूपमा ५ वटा सामुदायिक र ५ वटा संस्थागत विद्यालयका १०० जना छात्र छात्रालाई नमुनाका रूपमा लिइएको छ । यस शोधपत्र तयार पार्नका लागि प्राथमिक स्रोतका रूपमा छनोट गरिएका विद्यार्थीहरूमा लिइएको परीक्षालाई आधार मानिएको छ । प्रस्तुत अध्ययनमा भाषा जिल्लाका ५ वटा सामुदायिक र ५ वटा संस्थागत विद्यालयबाट १०/१० जनाका दरले १०० जना विद्यार्थीहरूसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क गरी प्रश्नको प्रकृतिका आधारमा बहुबैकल्पिक प्रश्न, जोडा मिलाउने, ठिक बेठिक छुट्याउने, वाक्य शुद्ध गर्ने र अनुच्छेद रचनामा लेख्यचिह्न प्रयोग गर्न लगाई उत्तर पुस्तिका सङ्कलन गरिएको छ । प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा विभिन्न पाठ्यसामग्री, पाठ्यपुस्तक, पत्रपत्रिका, सन्दर्भ पुस्तक आदि सामाग्री सङ्कलन गरिएको छ । यसका साथै यसभन्दा अगाडि भएका विभिन्न शोधपत्रलाई आधार मानेर अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ ।

यस शोधपत्र कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमतामा केन्द्रित रहेको छ । यस शोधमा विभिन्न खोज र अनुसन्धानका क्रममा प्राप्त गरेका परिमाणको व्याख्या, विश्लेषण गरी निष्कर्ष निकालिएको छ । समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमताको मध्यमान २३.८८ र मानक विचलन ६.१९ रहेको छ ।

कक्षा सातमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई ४० पूर्णाङ्कको परीक्षा लिइएको थियो जसमा ५७ प्रतिशत विद्यार्थीहरू मध्यमानभन्दा माथि र ४३ प्रतिशत विद्यार्थीहरू मध्यमानभन्दा तल रहेकाले विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता सन्तोषजनक रहेको पाइयो । विद्यालय प्रकृतिका आधारमा सामुदायिक विद्यालयको मध्यमान २१.०६ र संस्थागत विद्यालयको मध्यमान २६.७ रहेकाले सामुदायिक विद्यालयको तुलनामा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता राम्रो रहेको पुष्टि हुन्छ । त्यसैगरी लैड्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमतालाई हेर्दा छात्र विद्यार्थीहरूको मध्यमान २२.४४ र छात्राहरूको मध्यमान २४.३२ रहेकाले छात्रहरूको भन्दा छात्राहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता राम्रो रहेको छ ।

संदर्भिप्त शब्दसूची

त्रि.वि.	:	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
नेपा.शि.	:	नेपाली शिक्षण
डा.	:	डाक्टर
प्रा.	:	प्राध्यापक
सहप्रा.	:	सहप्राध्यापक
उपप्रा.	:	उपप्राध्यापक
क्र.सं.	:	क्रम संख्या
वि.सं.	:	विक्रम सम्बत्

विषयसूची

	पृष्ठ
सर्वाधिकार	क
समुद्घोषण	ख
शोधनिर्देशकको सिफारिसपत्र	ग
स्वीकृतिपत्र	घ
कृतज्ञताज्ञापन	ड
शोधसार	च
सङ्क्षिप्त शब्दसूची	ज
विषयसूची	झ
तालिका सूची	ठ
स्तम्भचित्र सूची	ढ

अध्याय एक

शोधको परिचय

अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
समस्याकथन	२
उद्देश्य	३
अध्ययनको औचित्य	४
अध्ययनको परिसीमा	५
शोधको रूपरेखा	५

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा

पूर्वकार्यको समीक्षा	६
पुस्तक समीक्षा	६
शोधपत्र समीक्षा	८
पूर्वकार्यको समीक्षाको उपयोगिता	११
सैद्धान्तिक अवधारणा	११
लेख्यचिह्नको परिचय	११
लेख्यचिह्नका प्रकार	१२

लेख्यचिह्न प्रयोगको आवश्यकता	१७
लेख्यचिह्न शिक्षणका प्रयोजनहरू	१८
लेख्यचिह्न शिक्षणका कार्यकलाप	१९
अध्याय तिन	
अध्ययन विधि र प्रक्रिया	
तथ्याङ्क सङ्कलनको स्रोत	२०
प्राथमिक स्रोत	२०
द्वितीय स्रोत	२०
जनसङ्ख्या क्षेत्र	२०
प्रतिनिधि नमुना छनोट	२०
सामग्री निर्माण	२१
सामग्रीको पूर्व परीक्षण	२१
सामग्रीको परिमार्जन	२१
तथ्याङ्को व्याख्या तथा विश्लेषण	२२
अध्याय चार	
समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	
समग्रताको आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२५
प्रश्नको प्रकृतिका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२६
अध्याय पाँच	
विद्यालय प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	
मध्यमानका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३४
मध्यमानका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३५
प्रश्नको प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३६
अध्याय छ	
लैड्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	
लैड्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४५
मध्यमानको आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४६
मध्यमानका आधारमा छात्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४७
मध्यमानका आधारमा छात्रा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४८
प्रश्नको प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४९

अध्याय सात

निष्कर्ष, उपयोगिता र सुभावहरू

निष्कर्ष	५७
उपयोगिता	५९
नीतिगत तह	५९
प्रयोगगत तह	६०
सुभावहरू	६०
सन्दर्भसामग्री सूची	६३
परिशिष्ट	
व्यक्तिवृत्त	

तालिका सूची

पृष्ठ

तालिका नं. १ :	समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२४
तालिका नं. २ :	समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२५
तालिका नं. ३ :	बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमताको समग्र स्थिति	२६
तालिका नं. ४ :	मध्यमान र मानक विचलका आधारमा जोडा मिलाउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोगको समग्र स्थिति	२७
तालिका नं. ५ :	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा ठिक बेठिक छुट्याउने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोगको समग्र स्थिति	२८
तालिका नं. ६ :	वाक्यमा उपयुक्त चिह्नको प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोगको समग्र स्थिति	२९
तालिका नं. ७ :	अनुच्छेद लेखनमा विद्यार्थीहरूको उपयुक्त लेख्यचिह्न प्रयोगको समग्र स्थिति	३०
तालिका नं. ८ :	विद्यालय प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३०
तालिका नं. ९ :	सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३२
तालिका नं. १० :	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३३
तालिका नं. ११ :	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३४
तालिका नं. १२ :	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा जोडा मिलाउने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३५
तालिका नं. १३ :	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा ठिक बेठिक छुट्याउने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३६

तालिका नं. १४ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा वाक्यमा उपयुक्त चिह्न प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३७
तालिका नं. १५ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारका अनुच्छेद रचनामा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३९
तालिका नं. १६ : लैडिगिकताका आधारमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४१
तालिका नं. १७ : छात्रहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४२
तालिका नं. १८ : छात्राहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४३
तालिका नं. १९ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४५
तालिका नं. २० : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा जोडा मिलाउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४६
तालिका नं. २१ : मध्यमान र मानक विचलनको आधारमा ठिक बेठिक छुट्ट्याउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४७
तालिका नं. २२ : मध्यमान र मानक विचलनको आधारमा वाक्यमा उपयुक्त लेख्यचिह्न प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४८
तालिका नं. २३ : मध्यमान र मानक विचलनको आधारमा अनुच्छेद लेखनमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४९

स्तम्भचित्र सूची

पृष्ठ

स्तम्भचित्र नं. १ :	मध्यमानका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२४
स्तम्भचित्र नं. २ :	समग्र विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२५
स्तम्भचित्र नं. ३ :	मध्यमानका आधारमा बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२६
स्तम्भचित्र नं. ४ :	मध्यमानका आधारमा जोडा मिलाउने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२७
स्तम्भचित्र नं. ५ :	मध्यमानका आधारमा ठिक बेठिक छुट्याउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२८
स्तम्भचित्र नं. ६ :	मध्यमानको आधारमा उपयुक्त चिह्नको प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	२९
स्तम्भचित्र नं. ७ :	मध्यमानका आधारमा अनुच्छेद लेखनमा विद्यार्थीहरूको उपयुक्त लेख्यचिह्न प्रयोगको स्थिति	३०
स्तम्भचित्र नं. ८ :	विद्यालय प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३१
स्तम्भचित्र नं. ९ :	मध्यमानका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३२
स्तम्भचित्र नं. १० :	मध्यमानका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३३
स्तम्भचित्र नं. ११ :	मध्यमानका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३४

स्तम्भचित्र नं. १२ : सामुदायिक र संस्थागत विद्यार्थीहरूको जोडा मिलाउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३५
स्तम्भचित्र नं. १३ : सामुदायिक र संस्थागत विद्यालययका विद्यार्थीहरूको ठिक बेठिक छुट्याउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३६
स्तम्भचित्र नं. १४ : मध्यमानका आधारमा वाक्यमा उपयुक्त चिह्न प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३८
स्तम्भचित्र नं. १५ : मध्यमानका आधारमा अनुच्छेद रचनामा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	३९
स्तम्भचित्र नं. १६ : लैड्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४१
स्तम्भचित्र नं. १७ : मध्यमानका आधारमा छात्रहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४३
स्तम्भचित्र नं. १८ : मध्यमानका आधारमा छात्राहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४४
स्तम्भचित्र नं. १९ : मध्यमानका आधारमा बहुवैकल्पिक प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४५
स्तम्भचित्र नं. २० : मध्यमानका आधारमा जोडा मिलाउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४६
स्तम्भचित्र नं. २१ : मध्यमानका आधारमा ठिक बेठिक छुट्याउने प्रश्नमा लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४७
स्तम्भचित्र नं. २२ : मध्यमानका आधारमा वाक्यमा उपयुक्त चिह्न प्रयोग गर्ने प्रश्नमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४८
स्तम्भचित्र नं. २३ : मध्यमानका आधारमा अनुच्छेद लेखनमा विद्यार्थीहरूको लेख्यचिह्न प्रयोग क्षमता	४९

परिशिष्ट 'क'

नमुना छनोटमा परेका विद्यालयको नामावली

क्र.सं.	विद्यालयको नाम (सामुदायिक)	क्र.सं.	विद्यालयको नाम (संस्थागत)
१.	श्री हिमालय माध्यमिक विद्यालय	१.	चुलाचुली अंग्रेजी आवासीय विद्यालय
२.	श्री पृथ्वी माध्यमिक विद्यालय	२.	सिद्धार्थ अंग्रेजी माध्यमिक विद्यालय
३.	श्री दिपिनी आधारभूत विद्यालय	३.	सुर्योदय अंग्रेजी आवासीय विद्यालय
४.	श्री सरस्वती आधारभूत विद्यालय	४.	गायत्री विद्यापिठ
५.	श्री भृकुटी माध्यमिक विद्यालय	५.	नरेन्द्र मेमोरियल अंग्रेजी माध्यमिक विद्यालय

परिशिष्ट 'ख'

नमुना छनोटमा परेका विद्यार्थीहरूको नामावली

क्र. सं.	नाम	क्र.सं.	नाम
१.	सुजन धमला	१.	मञ्जुल ढकाल
२.	उत्तम बि. क.	२.	सुजन सुब्बा
३.	लक्ष्मण अधिकारी	३.	आयुस जोशी
४.	समिर लिम्बु	४.	नितिन घिसिड
५.	राज गुप्ता	५.	मनिस भट्टराई
६.	सुनिता लिम्बु	६.	आकृति राई
७.	अर्चना कुमाल	७.	कृष्ण तामाड
८.	धनमाया दाहाल	८.	कोमल गुप्ता
९.	प्रज्ञा लिम्बु	९	टनिसा अधिकारी
१०.	सुजता राई	१०.	दिया राई
११.	विक्रम कटुवाल	११.	युसन नेम्बाड
१२.	कृतन लिम्बु	१२.	समिर बिष्ट
१३.	विसाल लिम्बु	१३.	निश्चल अधिकारी
१४.	सन्देश दर्जी	१४.	पौरख दंगाल
१५.	एकिपहाड लिम्बु	१५.	सुबोध पौडेल
१६.	बसन्ती खत्री	१६.	सविना कुमाल
१७.	सोनिका तामाड	१७.	कृतिना राई
१८.	रोस्नी लिम्बु	१८.	रसिका घिमिरे
१९.	अर्चना अधिकारी	१९.	सिमा रेग्मी
२०.	चाँदनी साह	२०.	युञ्जल घिमिरे
२१.	तुसार रम्तेल	२१.	मन्जिल श्रेष्ठ
२२.	अग्नी राई	२२.	आदित्य गिरी
२३.	आशिष तामाड	२३.	आगन्तुक निरौला
२४.	रन्जित रैका मगर	२४.	सुजल खतिवडा
२५.	अनिस चौधरी	२५.	सन्जोक नेङ्बाङ्ग

२६.	हितिसा राजवंशी	२६.	जेनिसा तामाड
२७.	आरती लिम्बु	२७.	एलिना कार्की
२८.	नैना बि.क.	२८.	प्रश्ना लामिछाने
२९.	तुलसी कुमारी शाहा	२९.	सायामिका राई
३०.	युसिका श्रेष्ठ	३०.	दिपिका शर्मा
३१.	राजन बराइली	३१.	श्रेया बराल
३२.	नरेश श्रेष्ठ	३२.	मोनालीसा अधिकारी
३३.	सन्देस भट्टराई	३३.	दृष्टि बि.क.
३४.	रोशन टुडु	३४.	स्वस्थानी दुलाल
३५.	अजय राई	३५.	प्रिन्सा बस्नेत
३६.	गरिमा लुइँटेल	३६.	आदित्य भट्टराई
३७.	स्वस्तीका धिमाल	३७.	जेसन थापा
३८.	एलिसा धिमाल	३८.	मोडन सोनी
३९.	पुष्पाञ्जली ढकाल	३९.	बादल राई
४०.	एलिना राई	४०.	समिप दाहाल
४१.	दिहाड राई	४१.	आयुष्मा राई
४२.	रोहन दर्जी	४२.	आयुषा दंगाल
४३.	प्रविन लिम्बु	४३.	सरु निङ्गलेखु
४४.	मनिराज लिम्बु	४४.	अनिसा खड्का
४५.	पुष्कर भट्टराई	४५.	पायल योडहाड
४६.	बविता खेवाङ्ग	४६.	बिबेक पौडेल
४७.	निरमाया लिम्बु	४७.	योगेश भट्टराई
४८.	पूर्णिमा श्रेष्ठ	४८.	भिम तामाङ्ग
४९.	गीता ढुङ्गाना	४९.	विशाल राई
५०.	बविता दर्जी	५०.	एञ्जल कार्की

व्यक्तिवृत्त

नाम : पुजा दाहाल
बुवाको नाम : नारद प्रसाद दाहाल
आमाको नाम : गोमा आचार्य
ठेगाना : दमक, भापा
लिङ्ग : महिला
पेसा : अध्ययन
राष्ट्रियता : नेपाली
सम्पर्क नं. : ९८४२२८०९६८

शैक्षिक योग्यता

१. स्नातकोत्तर तह (एम. एड.) : विश्वविद्यालय क्याम्पस त्रि. वि., कीर्तिपुर
२. स्नातक तह (बि. एड.) : मोडल क्याम्पस, दमक
३. १०+२ : हिमालय माध्यमिक विद्यालय, दमक
४. प्रवेशिका (एस. एल. सी.) : हिमालय माध्यमिक विद्यालय, दमक